

Matteüs 25

Boek

Jezus Christus en de minsten van zijn broeders

Uitgave van Willem de Zwijgerstichting

Auteur: dr. A. Noordegraaf

<https://www.willemdezwijgerstichting.nl/bestellen>

Andere literatuur

1). De zeven werken van barmhartigheid

<https://www.aartsbisdom.nl/boekje-zeven-werken-barmhartigheid/>

2). Barmhartig leven. Met reflecties vanuit het leven en werk van Dietrich Bonhoeffer

<https://clcnederland.com/product/barmhartig-leven-arthur-alderliesten-9789058819314>

3). Zeven wegen. De kunst van barmhartigheid

<https://clcnederland.com/product/zeven-wegen-de-kunst-van-barmhartigheid-9789463691246>

4). Zevenvoudig diaconaal

<https://www.bibliotheek.nl/catalogus/titel.297633708.html/zevenvoudig-diaconaal/>

Ter inspiratie

1). Hulp aan vluchtelingen

<https://www.zoa.nl/campagne/aan-slag-jeugdgroep/>

2). Geven van water

<https://www.zoa.nl/nieuws/water-in-ethiopie/>

3). Geven van voedsel

<https://voedselbankdelft.nl/steun-ons/voedsel-geven/>

4). Bezoeken van zieken en ouderen

<https://diaconaalsteunpunt.nl/ziekte-en-ouderdom/>

5). Bezoeken van gevangenen

<https://www.epafras.nl/help-mee/>

6). Het kleden van naakten

<https://dorcias.nl/inzameldepots/>

Podcasts

De zeven werken van barmhartigheid, met reflecties vanuit het leven en werk van Dietrich Bonhoeffer – podcast

Barmhartig leven vereist moed, zeker in crisistijd. In een serie van zeven podcasts bespreekt Arthur Alderliesten de zeven werken van barmhartigheid met het oog op het leven in crisistijd. Hij verbindt die met reflecties vanuit het leven en werk van Dietrich Bonhoeffer.

Muziek

1). Liederen uit het liedboek van de kerken (brood, water, kleding, ziek, gevangen, vluchteling)

<https://www.liedboekcompendium.nl/lied>

2). Liederen over Matteüs 25

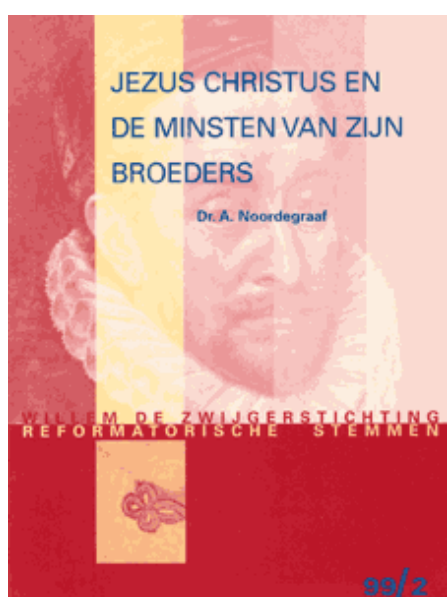
https://kerkliederwiki.nl/Evangelie_volgens_Matte%C3%BCs

Matteüs 25

Inleiding

De perikoop over het oordeel van de Zoon des mensen behoort tot die teksten uit de bijbel die de eeuwen door tot op de dag van vandaag in de christelijke gemeente een grote invloed hebben uitgeoefend. Bij deze invloed denken we met name aan de stimulansen die er van de woorden van Jezus over zijn minste broeders en zusters zijn uitgegaan op het diaconale handelen.

In de laatste decennia is dit bijbelgedeelte vooral aangehaald als bewijs dat men om sociaal actief te zijn in het betonen van gerechtigheid en naastenliefde nog niet door het evangelie gemotiveerd behoefte te zijn om toch 'evangelisch' te handelen. Het zijn daarbij vooral de woorden uit de verzen 40 en 45, waarin de Rechter-Koning zich vereenzelvigd met de minsten der mensen die Hij zijn broeders noemt. Wat we gedaan of nagelaten hebben, hebben we gedaan of nagelaten jegens Christus Zelf. Dat blijkt in het oordeel van beslissende betekenis te zijn.

Hebben we – zo zeggen velen – daarin niet een doorslaggevend en voor geen tegenspraak vatbaar bewijs dat het in het laatste oordeel niet gaat om wat we geloven, maar dat het aankomt op daden van hulp en heil, ongeacht of mensen Christus kennen als hun Verlosser? Wordt het ons hier door de Here zelf niet ondubbelzinnig gezegd dat belijden gelijk staat met doen, met medemenselijk handelen?

Is dit beroep op Matteüs 25 ten aanzien van medemenselijkheid en humaniteit terzake? Is het enige criterium in het oordeel de humaniteit, de medemenselijkheid ongeacht de geloofsband aan Christus? Hoe zit het met de presentie van Christus in hen die Hij zijn broeders en zusters noemt? Heeft de gangbare rechtzinnige kerkleer daar voldoende ernst mee gemaakt? Of heeft ze in haar nadruk op leerzuiverheid daaraan voorbijgehoord en is Matteüs 25 een vergeten hoofdstuk? Maar wie zijn deze minste broeders en zusters dan? Zijn het alle noodlijdenden? Of alleen noodlijdende christenen? En worden allen die zich het lot van deze behoeftigen aantrekken – ongeacht levensovertuiging of religie – rechtvaardigen genoemd?

Het onderwerp van het boekje is de vraag naar de betekenis van dit schriftgedeelte voor het diaconaat. Met name wil de schrijver aandacht geven aan de vraag wie bedoeld zijn met de minsten die de Here zijn broeders noemt. De opzet van het boekje is als volgt

Matteüs 25

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding
Hoofdstuk II – Matteüs 25:31-46	1). Algemene inleidingsvragen context karakter structuur van de pericoop Herkomst Achtergronden (Ezechiël 34, Zacharia 14:5 en Jesaja 58) 2). Verschillende interpretaties a). De universele uitleg b). De ecclesiologische uitleg c). De exclusieve uitleg 3). Beknopte verklaring De Rechter Alle volken Als een rechter Gericht als scheiding De maatstaf van de liefde De minste broeders Acht concluderende opmerkingen
Hoofdstuk III En het diaconaat	1). Stemmen uit de kerkgeschiedenis Johannes Chrysostomos (ca. 345 – 407) Maarten Luther (1483 – 1546) Johann Hinrich Wichern (1808 – 1881) 2). Diaconaal handelen in onze tijd Omzien naar mensen Honger en dorst Gastvrijheid jegens de vreemdeling Behoeftigen van kleding voorzien Zieken bezoeken Zorg voor gevangenen Afronding In het bovenstaande gaf de schrijver een aantal praktische illustraties bij de in Matteüs 25 genoemde werken van barmhartigheid. Diaconale hulp dichtbij en diaconaat over de grenzen liepen door elkaar heen. We mogen die twee vormen van dienstbetoon niet van elkaar losmaken of tegen elkaar uitspelen. Nooit zal de zorg om de arme dichtbij ons mogen beletten aandacht te geven aan de noden verweg. Maar omgekeerd mag werelddiaconaat of Europees diaconaat geen alibi vormen om aan de nood dichtbij te ontsnappen.

Matteüs 25

Andere literatuur

1). De zeven werken van barmhartigheid

<https://www.aartsbisdom.nl/boekje-zeven-werken-barmhartigheid/>

2). Barmhartig leven. Met reflecties vanuit het leven en werk van Dietrich Bonhoeffer

Auteur: Arthur Alderliesten

<https://clcnederland.com/product/barmhartig-leven-arthur-alderliesten-9789058819314>

3). Zeven wegen. De kunst van barmhartigheid

<https://clcnederland.com/product/zeven-wegen-de-kunst-van-barmhartigheid-9789463691246>

4). Zevenvoudig diaconaal

Auteur: ds. Peter van der Kamp

Ze zijn heel bekend. De woorden van Jezus in Matteüs 25. Over het scheiden van de schapen en de bokken - van rechtvaardigen en onrechtvaardigen. "Want Ik had honger en jullie gaven mij te eten." Of juist het tegendeel: "Ik was een vreemdeling en jullie namen mij niet op." Met die opzienbarende onthulling: "Ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijksten van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor mij gedaan." Het zijn simpele zaken die tot scheiding tussen rechtvaardigen en onrechtvaardigen leiden: eten en drinken, huisvesting en kleding, zorg voor zieken en gevangenen. Basale barmhartigheid. Een eenvoudig en indringend geschreven meditatieboekje. Geschikt voor gesprekskringen en bijbelstudiegroepen.

Dr. P.W. van de Kamp was universitair docent praktische theologie aan de Theologische Universiteit (Broederweg) in Kampen.

<https://www.bibliotheek.nl/catalogus/titel.297633708.html/zevenvoudig-diaconaal/>

Ter inspiratie

1). Hulp aan vluchtelingen

Werkboek 'recht doen aan vluchtelingen'

Kunnen we alle vluchtelingen wel helpen? Wordt Europa overspoeld met vluchtelingen? Hoe zit het met economische 'gelukzoekers'? En wat is opvang in de regio? Veel jongeren vinden het lastig om hun houding ten opzichte van vluchtelingen te bepalen. Daarom is er nu het werkboek 'Recht doen aan vluchtelingen'. Ga aan de slag met je jeugdgroep, club of catechesegroep en ontdek wat wij kunnen betekenen voor vluchtelingen.

<https://www.zoa.nl/campagne/aan-slag-jeugdgroep/>

2). Geven van water

In Filtu, Ethiopië vindt momenteel een acute watercrisis plaats. Noodhulpcoördinator Kees-Jan zag mensen flauwvallen van de dorst en besloot meteen in te grijpen. Daarom startten we zo snel mogelijk een waterproject. Het gebied in Filtu, vlak bij de grens met Somalië wordt geteisterd door droogte. Veel van de waterbronnen in de omgeving zijn slecht of opgedroogd waardoor mensen gezondheidsrisico's lopen. De nood was zo hoog, dat mensen letterlijk modder moesten drinken om te overleven.

Een lange termijn oplossing zou dus te lang duren. Daarom focust ZOA zich eerst op levensreddende hulp: we zetten tankwagens in die dagelijks liters water brengen. Bekijk hieronder hoe dat eruit ziet. Voor de lange termijn bouwen we bassins die in het regenseizoen gevuld gaan worden met

Matteüs 25

regenwater en bouwen we waterpompen. Heb je ook gegeven voor plekken waar de nood het hoogst is? Dan konden we dit mede dankzij jouw gift realiseren.

<https://www.zoa.nl/nieuws/water-in-ethiopie/>

3). Geven van voedsel

Voedselbanken kopen geen voedsel maar zamelen voedseloverschotten in. Voedsel dat anders wordt vernietigd. Door voedseldonaties helpen we nu zo'n 5% van de huishoudens die in armoede leven. Momenteel helpen we alleen de mensen die het 't aller hardst nodig hebben.

Creatief voedsel verzamelen

Gelukkig zijn er heel veel supermarkten, bedrijven, organisaties en particulieren die ons helpen. De Groente en Fruit Brigade in Poeldijk levert elke week duizenden kilo's aan verse groenten en fruit aan alle voedselbanken in het hele land. Onze voedselbank mag bij vrijwel alle filialen van supermarkten in de omgeving producten ophalen. We ontvangen via de supermarkten steeds vaker verse groenten, zuivel en diepgevroren vlees. Dat is heel erg fijn.

We zijn creatief in het verzamelen van voedsel!

We willen voor een gezin wekelijks een gevarieerd pakket samenstellen afgestemd op de grootte van het gezin. Wij hebben een lijstje met lang houdbare basisproducten die die voor onze klanten ideaal zijn om in huis te hebben.

Alle voedingsproducten zijn welkom, met uitzondering van alcoholische dranken en rookwaren. De producten moeten van goede kwaliteit zijn. Voedsel verzamelen lukt beter met jouw hulp. Heb je een briljant idee voor hoe we meer voedsel kunnen verzamelen? Wil je zelf voedsel geven. Of dit samen doen met jouw bedrijf. Mail ons via info@voedselbankdelft.nl

<https://voedselbankdelft.nl/steun-ons/voedsel-geven/>

4). Bezoeken van ouderen en zieken

De zorg voor zieken en ouderen is een belangrijke diaconale taak van de gemeente. Al in de vroege kerk onderscheidden christenen zich doordat ze omzagen naar kwetsbare medemensen. Ze gaven daarmee gehoor aan Jezus' opdracht uit Matteüs 25 om (onder anderen) zieken te bezoeken. Door ziekte of andere lichamelijke ongemakken zijn vooral ouderen vaak aan huis gebonden. Eenzaamheid ligt dan op de loer, zeker als de kring van familie en vrienden kleiner wordt. Ook mensen die nog niet zo oud zijn, komen door ziekte soms de deur niet meer uit. Gemeenteleden en diakenen zoeken deze mensen op voor een goed gesprek, voor een wandeling of voor het doen van een boodschap. Daarnaast kunnen activiteiten worden georganiseerd, zoals seniorencontactmiddagen en/of maaltijden, waarop ouderen elkaar kunnen ontmoeten.

<https://diaconaalsteunpunt.nl/ziekte-en-ouderdom/>

5). Bezoeken van gevangenen

Epafras zet zich in voor Nederlanders die vast zitten in buitenlandse gevangenissen. Vanuit onze overtuiging dat ieder mens waardevol is, laten wij niemand zitten. We bieden hen geestelijke steun en praktische hulp. Menselijk contact is waardevol; niet alleen voor de gedetineerden maar ook voor familie en vrienden. Ook aan hen bieden wij steun.

<https://www.epafras.nl/>

Informatieboekje van stichting Exodus voor ex-gedetineerden

https://www.exodus.nl/sites/default/files/19_juni_2020_exodus_nederland_informatieboekje_.pdf

Matteüs 25

6). Het kleden van naakten

Wil jij kleding of andere textiel inleveren bij een inzameldepot? Enorm bedankt! Dankzij jouw bijdrage ontvangen wij structurele inkomsten, waarmee wij kansrijke leefomgevingen opzetten voor kwetsbare mensen. Op deze pagina lees je over alle praktische zaken rondom het inleveren van textiel.

<https://dorcas.nl/inzameldepots/>

Zeven podcasts

De zeven werken van barmhartigheid, met reflecties vanuit het leven en werk van Dietrich Bonhoeffer. Barmhartig leven vereist moed, zeker in crisistijd. In een serie van zeven podcasts bespreekt Arthur Alderliesten de zeven werken van barmhartigheid met het oog op het leven in crisistijd. Hij verbindt die met reflecties vanuit het leven en werk van Dietrich Bonhoeffer.

Waarom Bonhoeffer? Zijn leven is een illustratie van de moed die barmhartig leven vereist. Vijfenzeventig jaar geleden werd hij terechtgesteld vanwege zijn rol in het Duitse verzet tegen Adolf Hitler. Zijn bewonderenswaardige moed is bij velen bekend. Minder bekend is de belangrijke plaats van barmhartigheid in zijn denken en leven. In deze serie podcasts over barmhartig leven in crisistijd ontlenen we daarom inspiratie aan de combinatie van moed en barmhartigheid in het leven van Dietrich Bonhoeffer.

De Zeven Werken van Barmhartigheid vormden eeuwenlang een belangrijk onderdeel van de cultuur. Vergeten zijn ze nooit, maar in sommige tijden komen ze opeens weer als nieuw voor het voetlicht. Door zeven podcasts bijvoorbeeld. Door een pandemie zoals die van dit moment, veroorzaakt door COVID-19.

In de podcasts worden de werken van barmhartigheid belicht vanuit het denken van Dietrich Bonhoeffer. Hier is allerlei extra's te vinden, vanuit de wereld van de cultuur: beeldende kunst, muziek, gedichten, liederen etc. etc. Het zijn stuk voor stuk schijnwerpers op *barmhartigheid*, hoe dat ging, hoe dat gaat en hoe het zou kunnen.

Hoe ga je hiermee aan de slag?

Bekijk per podcast en dus per onderwerp wat er wordt aangereikt. Maak een keuze uit dat wat jou aanspreekt en neem er dan even de tijd voor. Het boeiende is dat je door een afbeelding, muziek, een gezongen tekst, een poëtische tekst op een andere manier wordt aangesproken, beeldend, zintuiglijk, associatief.

Daarnaast zijn er ook enkele algemene opdrachten en/of werkvormen.

<https://www.weetwatjegelooft.nl/cursus/barmhartigleven/>

Lessen

Inleiding – Barmhartig leven in crisistijd (1)

ARTHUR ALDERLIESTEN

Hoe handelen we verantwoord in tijden van crises? Als mens in relatie tot al die naasten om ons heen? En specifiek als christen: hoe nemen we onze verantwoordelijkheid? Wie is onze naaste om goed aan te doen? Nu niet als...

De doden begraven – Barmhartig leven in crisistijd (2)

ARTHUR ALDERLIESTEN

Als ergens blijkt dat barmhartigheid onbegrensd is, dan is dat bij het begraven van de doden. Er komt geen eind aan. Zelfs de dood vormt geen begrenzing.

Eten en drinken geven – Barmhartig leven in crisistijd (3)

ARTHUR ALDERLIESTEN

Jezus zegt: Ik had honger en u hebt Mij te eten gegeven; ik had dorst en u hebt Mij te drinken gegeven. Hoe kunnen we de oproep van Christus verstaan in een tijd waarin het woord voedselverspilling een wel heel...

Matteüs 25

Naakten kleden – Barmhartig leven in crisistijd (4)

ARTHUR ALDERLIESTEN

Wat betekent het werk van barmhartigheid van het kleden van de naakten in deze tijd van Coronacrisis? Hoe maken we deze opdracht van Christus concreet?

Vreemdelingen herbergen – Barmhartig leven in crisistijd (5)

ARTHUR ALDERLIESTEN

Wat betekent het om vreemdelingen te herbergen en waarom zouden we dat doen?

Zieken bezoeken – Barmhartig leven in crisistijd (6)

ARTHUR ALDERLIESTEN

De reformator Martin Luther rende tijdens de pestuitbraak in Wittenberg in 1527 niet de stad uit, maar stelde zijn huis open voor iedereen die de stad niet wilde of kon ontvluchten. Welke taak hebben christenen en de kerk als het...

Matteüs 25

Gevangenen bezoeken – Barmhartig leven in crisistijd (7)

ARTHUR ALDERLIESTEN

Hoe vermijden we het risico dat we Jezus' oproep om de gevangenen te bezoeken direct vergeestelijken, ten koste van de concrete, letterlijke interpretatie? Hoe praktiseerde de gevangene Bonhoeffer dit werk van barmhartigheid?

Matteüs 25

Muziek

1). Liedboekcompendium

1). 1 lied over honger

https://www.liedboekcompendium.nl/lied/424-verzadigd-de-honger-3_9_7

2). Twee liederen over dorst

https://www.liedboekcompendium.nl/lied/327-hierheen-dorstigen-3_1_2

https://www.liedboekcompendium.nl/lied/382-o-alle-gij-dorstigen-kom-tot-de-stromen-3_6_1

3). Drie liederen over gevangen

https://www.liedboekcompendium.nl/lied/137-aan-babels-stromen-zaten-wij-gevangen-1_3_7

https://www.liedboekcompendium.nl/lied/446-zijt-gij-waarop-de-wereld-wacht-4_1_6

https://www.liedboekcompendium.nl/lied/587-licht-voor-de-wereld-geeft-u-zich-gevangen-5_5_0

4). Twee liederen over ziek

https://www.liedboekcompendium.nl/lied/955-jezus-mijn-verdriet-is-groot-9_1_3

https://www.liedboekcompendium.nl/lied/957-zieke-vogel-vleugellam-9_1_5

5). Dertien liederen over water

https://www.liedboekcompendium.nl/lied/42a-zoals-een-hert-reikhalst-naar-levend-water-1_1_8_2

https://www.liedboekcompendium.nl/lied/531-jezus-die-langs-het-water-liep-4_9_8

2). Kerkliedwiki, liederen over Matteüs 25

Matteüs 25	O Godslam, hoe onschuldig
Matteüs 25:1-10	Wie deed als eerste de zon opgaan
Matteüs 25:1-13	De Heer verschijnt te middernacht
Matteüs 25:1-13	De morgenster licht op en flonkert
Matteüs 25:1-13	De wijnstok schenkt zijn levensdrank
Matteüs 25:1-13	Het komen van het koninkrijk
Matteüs 25:1-13	In de ongerepte morgen

Matteüs 25

Matteüs 25:1-13	Maak ons tot het zout der aarde
Matteüs 25:1-13	Meisjes dwaas, meisjes wijs
Matteüs 25:1-13	Met lampen voor het feest gereed
Matteüs 25:1-13	'Op, waak op!' Zo klinkt het luide
Matteüs 25:1-13	Tien meisjes gingen naar het feest
Matteüs 25:1-13	Tien meisjes hebben in de nacht
Matteüs 25:1-13	Wachters van de tijd
Matteüs 25:1-13	Wij wachten op de koning
Matteüs 25:6	'Op, waak op!' Zo klinkt het luide (canon)
Matteüs 25:13	Jij geeft mij vleugels
Matteüs 25:13-40	Verheft uw hart, weest welgemoed
Matteüs 25:14-30	De heer gaat naar het buitenland
Matteüs 25:14-30	God verheft Hem hemelhoog
Matteüs 25:14-30	Talenten van de Heer
Matteüs 25:21-23	Alles wat ik ben behoort U toe
Matteüs 25:21-23	Geest die in macht en majesteit

Matteüs 25

Matteüs 25:24-40	Het woord, het goede woord van God
Matteüs 25:31	Gij die der sterren schepper zijt
Matteüs 25:31-40	Als Hij komt in zijn luister
Matteüs 25:31-40	Brood zal ik geven
Matteüs 25:31-46	God heeft een kring getrokken
Matteüs 25:31-46	Heer, U had honger
Matteüs 25:31-46	Het duurt niet lang meer tot de tijd
Matteüs 25:31-46	In wie van hun armoe delen
Matteüs 25:31-46	Toen ik naar mijn naaste zocht
Matteüs 25:35	God, die leven hebt gegeven
Matteüs 25:35-36	Slechts het brood dat wij te eten gaven
Matteüs 25:35-46	Slechts het water dat wij te drinken geven
Matteüs 25:40-46	O Christus, woord der eeuwigheid
Matteüs 25:42-45	Waar was jij, toen men Hem gekruisigd had?